

Nieuwe publicaties standpunten Kennisgroep Verzekeringsproducten

28-08-2024 | Door Kees van Oostwaard werkzaam bij
Fiscale Zaken Athora

Ruim een jaar geleden heb ik in een artikel in *Financieel Actief* uitgebreid stilgestaan bij een grote hoeveelheid aan standpunten gepubliceerd door de Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting (hierna KGV).¹ Daarna heeft de KGV nieuwe standpunten gepubliceerd, maar niet zo veel meer als in de eerste periode. Een aantal van deze standpunten komt in dit artikel aan bod.

Nieuw gepubliceerde standpunten

Na het publiceren van mijn vorige artikel hierover, zijn de volgende standpunten gepubliceerd door de KGV:

Kenmerk	Titel	Datum
KG:070:2023:19	Verhogen van het overeengekomen gegarandeerde kapitaal van een kapitaalverzekering eigen woning na een eerdere verlaging	27 oktober 2023 (herzien 3 november 2023)
KG:070:2023:20	Omzetting Pre-BHW lijfrente en toepassing overgangsrecht artikel 10a.1 en artikel 10a.12 Wet IB 2001	7 november 2023
KG:070:2023:21	Bemiddelingskosten bij een direct ingaande lijfrente	14 december 2023
KG:070:2023:22	Betalingsverplichting die voortvloeit uit uitgestelde bruidsschat: geen periodieke onderhoudsverplichting	14 december 2023

KG:070:2024:1	Lijfrentebedragen werknemer door werkgever rechtstreeks betaald aan lijfrente-aanbieder	4 juni 2024
KG:070:2024:2	Afkoopmoment van een lijfrente	5 juni 2024
KG:070:2024:3	Vragen en antwoorden over de jaarruimteberekening en de opbouw van pensioenaanspraken	10 juli 2024
KG:070:2024:4	Revisierenteregeling bij afkoop van in lijfrente omgezette oudedagsverplichting	10 juli 2024

¹ [“Publicaties standpunten Kennisgroep Verzekeringsproducten goede zaak?”](#), *Financieel Actief*, 28 juli 2023

Hierna bespreek ik enkele van deze standpunten.

Verhogen van het overeengekomen gegarandeerde kapitaal van een kapitaalverzekering eigen woning na een eerdere verlaging²

In twee korte berichten³ is in Financieel Actief aandacht besteed aan de oorspronkelijke versie van het standpunt en de herziening die snel daarop volgde.

In het standpunt gaat het om een belastingplichtige die een kapitaalverzekering eigen woning (KEW) heeft waarvan het overeengekomen gegarandeerde kapitaal op 31 december 2012 € 177.000 was. Het overeengekomen gegarandeerde kapitaal is na die datum meerdere malen verlaagd. Begin 2023 wordt het verzekerde kapitaal verhoogd als gevolg van de verhoging van de rente. De looptijd is ongewijzigd. Het verzekerde kapitaal wordt verhoogd tot maximaal € 177.000.

De Kennisgroep geeft aan dat de verhoging van het overeengekomen gegarandeerde kapitaal in 2023 er niet toe leidt dat de KEW (op grond van artikel 10bis.4, derde lid, onderdeel h, van de Wet IB 2001) wordt geacht geheel tot uitkering te zijn gekomen. Verder leidt de verhoging van het overeengekomen gegarandeerde kapitaal in 2023 niet tot verlies van het overgangsregime (van artikel 10bis.2 Wet IB 2001).

Verhoging van het overeengekomen gegarandeerde kapitaal is dus mogelijk, op voorwaarde dat het overeengekomen gegarandeerde kapitaal op geen enkel moment hoger is dan het gegarandeerde kapitaal op 31 december 2012. De reden voor de verhoging is niet relevant, zo bleek uit de herpublicatie.⁴

Bemiddelingskosten bij een direct ingaande lijfrente⁵

Bij dit standpunt gaat het er om dat een belastingplichtige bij het bereiken van de expiratie-/einddatum van een lijfrenteverzekering of -rekening een direct ingaande lijfrente wil afsluiten. Tegenwoordig is het niet ongebruikelijk om een dergelijke lijfrente zelf online af te sluiten zonder tussenkomst van een deskundige. De belastingplichtige zelf moet dan een kennis- en ervaringstoets afleggen. Met een deskundige bedoelt de Belastingdienst een persoon die beschikt over een vergunning om te mogen

bemiddelen in de zin van de Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft). Niet alle lijfrente-aanbieders bieden online een kennis- en ervaringstoets aan. Daardoor moet de belastingplichtige een deskundige inschakelen voor de aanvraag van een direct ingaande lijfrente. Daarnaast heeft de belastingplichtige ook de keuze om in plaats van een aangeboden kennis- en ervaringstoets een deskundige in te schakelen. De belastingplichtige betaalt in beide gevallen bemiddelingskosten voor bijstand door de deskundige.

De kennisgroep geeft aan dat in beide gevallen de bemiddelingskosten voor bijstand door een deskundige bij het aanvragen van een direct ingaande lijfrente aftrekbaar zijn. Dit standpunt is gebaseerd op artikel 3.108 van de Wet inkomstenbelasting 2001. Niet relevant is of de belastingplichtige gebruik kan maken van de kennis- en ervaringstoets. Wel geldt dat de omvang van de kosten niet mag overtreffen wat gebruikelijk is. De kennisgroep acht een bedrag van € 250 in dit kader gebruikelijk. De kennisgroep geeft aan dat het moet gaan om bemiddelingskosten voor een direct ingaande lijfrente met kapitaal van een al bestaand lijfrentecontract. Verder mag geen sprake zijn van een uitgestelde lijfrente.

Dit alles brengt met zich mee dat dit niet geldt voor bijvoorbeeld vergelijkbare situaties van een tweedepijlerpensioen.

De bemiddelingskosten die een verzekeraar in rekening brengt bij rechtstreeks afsluiten bij de verzekeraar kunnen wel in aftrek worden gebracht. En dat geldt ook voor de kosten voor een aanvraag van een bewijs van in leven zijn, oftewel een attestatie de vita.

Het standpunt is niet nieuw. In mijn vorige artikel⁶ beschreef ik al KG:070:2023:7 en in mijn commentaar gaf ik aan dat het standpunt verduidelijking nodig had. Het oude standpunt is ingetrokken. Deze nieuwe versie is duidelijker, maar kan nog steeds verbeterd worden.

Het roept (nog steeds) de vraag op waarom dit bijvoorbeeld niet geldt voor een direct ingaand pensioen. Het antwoord ligt besloten in de wettekst van artikel 3.108 Wet inkomstenbelasting 2001. Dat is duidelijk. Maar de achterliggende vraag waarom er een onderscheid zou moeten zijn, is lastiger te beantwoorden. Een wetswijziging op dit vlak zou niet onlogisch zijn.

² KG:070:2023:19

³ [Verhogen van het overeengekomen gegarandeerde kapitaal van een KEW na een eerdere verlaging](#) (november 2023) en [Standpunt over verhogen van het overeengekomen gegarandeerde kapitaal van een KEW na een eerdere verlaging al weer snel aangepast](#) (december 2023)

⁴ De vorenstaande tekst is voor een groot deel ontleend aan de Korte berichten

⁵ KG:070:2023:21

⁶ "Publicaties standpunten Kennisgroep Verzekeringsproducten goede zaak?", *Financieel Actief*, 28 juli 2023

Lijfrentebedragen werknemer door werkgever rechtstreeks betaald aan lijfrente-aanbieder⁷

Dit standpunt behandelt de situatie waarin een werknemer een lijfrente in de zin van artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001) in privé heeft afgesloten. De werknemer spreekt met zijn werkgever af dat de werkgever de bedragen voor de lijfrente (de inleg) rechtstreeks overmaakt naar de lijfrente-aanbieder. De Kennisgroep bespreekt in dit kader twee situaties. In de eerste situatie houdt de werkgever de inleg in op het nettoloon van de werknemer. Vervolgens maakt de werkgever de inleg rechtstreeks over naar de lijfrente-aanbieder. In deze situatie mag de werknemer de inleg in de aangifte inkomstenbelasting in aftrek brengen. De inleg drukt namelijk op de werknemer. Uiteraard moet er wel voldoende jaar- en inhaalruimte zijn.

Dit standpunt komt mij logisch voor. De inleg komt immers uit het netto inkomen van de werknemer. Het enige verschil met een 'normale' situatie is dat een overmaakronde achterwege blijft.

In de tweede situatie vergoedt de werkgever de inleg voor de lijfrente en wijst deze aan als eindheffingsbestanddeel en maakt de inleg vervolgens rechtstreeks over naar de lijfrente-aanbieder. Volgens de kennisgroep kan de werknemer ook in deze situatie de inleg in aftrek brengen, op voorwaarde dat de werknemer voldoende jaar- en/of reserveringsruimte heeft.

Ter motivering merkt de kennisgroep op dat de werkgever de inleg kan aanwijzen als eindheffingsbestanddeel (in de zin van artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964). Dit kan alleen als wordt voldaan aan de gebruikelijkheidseis. Als de werkgever de inleg aanwijst als eindheffingsbestanddeel neemt hij de belastingheffing over de inleg voor zijn rekening. Eventueel kan de werkgever daarbij gebruik maken van de vrije ruimte van de werkkostenregeling. Wijst de werkgever een deel van het brutoloon aan als eindheffingsbestanddeel en de werkgever gebruikt dit deel als inleg voor de lijfrente van de werknemer, dan drukt de inleg op de werknemer. Dit deel van het brutoloon vormt daardoor nettoloon voor de werknemer. Het verlaat op die manier het vermogen van de werknemer.

Het vorenstaande kan een oplossing zijn voor een werkgever die iets voor de oude dag van zijn werknemer(s) wil doen, en geen pensioenregeling wenst af te sluiten.

⁷ KG:070:2024:1

⁸ Handboek Loonheffingen Belastingdienst, versie april 2024, pag. 62

Fiscaal klopt het verhaal. Wel is het goed om op te merken dat bij gebruik van de werkkostenregeling, de gebruikelijkheidstoets van belang is. De kennisgroep benoemt dit in algemene zin.

“Om vergoedingen, verstrekkingen en terbeschikkingstellingen als eindheffingsloon te kunnen aanwijzen mogen die vergoedingen, verstrekkingen en terbeschikkingstellingen niet meer dan 30% afwijken van wat in vergelijkbare omstandigheden gebruikelijk is.”⁸

Revisierenteregeling bij afkoop van in lijfrente omgezette oudedagsverplichting⁹

In de voorgelegde vraag is de belastingplichtige een directeur-grotaandeelhouder die vanaf 1 januari 2001 pensioen in eigen beheer heeft opgebouwd. Op 1 juli 2017 heeft de belastingplichtige zijn pensioen in eigen beheer met een fiscale balanswaarde van € 103.938 omgezet in een oudedagsverplichting (hierna: ODV). Op 1 juli 2018 heeft de belastingplichtige de ODV omgezet in een lijfrenterekening in de zin van artikel 3.126a van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001). De waarde van de ODV was op dat moment € 104.000. Dit bedrag is gestort op de lijfrenterekening. Op 1 februari 2024 heeft de belastingplichtige de lijfrenterekening geblokkeerd c.q. afgekocht. Het tegoed op die rekening bedroeg toen € 118.000.¹⁰ De eerste vraag die de kennisgroep beantwoordt, is over welk bedrag revisierente verschuldigd is. Op grond van artikel 30i, eerste lid, onderdeel b, AWR wordt revisierente verschuldigd als ingevolge artikel 3.133 Wet IB 2001 premies voor een aanspraak op periodieke uitkeringen als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking worden genomen. De conclusie is dat over het bedrag op moment van deblokking/afkoop - dus over € 118.000 - 20% revisierente verschuldigd is. Dat is helder.

De tweede vraag die de kennisgroep beantwoordt, is of de tegenbewijsregeling voor revisierente van artikel 30i, derde lid, AWR van toepassing is. En die vraag beantwoordt zij bevestigend. De kennisgroep verwijst naar artikel 30i, derde lid AWR, waarin staat dat als de aanspraak is bedongen minder dan tien jaar vóór het jaar waarin de negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen worden genoten, tegenbewijs mogelijk is.

⁹ KG:070:2024:04

¹⁰ Deze tekst is nagenoeg geheel ontleend aan het standpunt.

De kennisgroep geeft aan dat de aanspraak die wordt afgekocht, de lijfrente-aanspraak is.

Wetstechnisch lijkt dit te kloppen, maar naar mijn idee is dit in strijd met doel en strekking van de revisierentebepaling. Immers, de opbouw van het tegoed is gestart in 2001, weliswaar in de pensioensfeer, maar alleen maar door de transformatie naar een lijfrente-aanspraak zou dan nu de tegenbewijsregeling van toepassing zijn. Iemand die het pensioen in eigen beheer heeft gehouden, zou de tegenbewijsregeling niet kunnen toepassen. Dat klinkt niet rechtvaardig. Daarmee wil ik overigens niet de stelling innemen dat gelijke gevallen ongelijk worden behandeld.

Aangezien de tweede vraag bevestigend is beantwoord, gaat de kennisgroep ook in op de vraag welke waarde moet worden gebruikt voor de toepassing van de tegenbewijsregeling revisierente. De kennisgroep geeft aan dat daarvoor het bedrag van de waarde van de ODV-aanspraak dat bij omzetting is gestort op de lijfrenterekening moet worden gehanteerd.

Slotopmerking

In dit artikel is een aantal vragen en antwoorden de revue gepasseerd. Een compleet overzicht van alle door de Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting gepubliceerde vragen en antwoorden is [hier](#) te vinden.

In het verleden heb ik al eens aangegeven dat duidelijkheid voor de gehele branche van belang is. Standpunten kunnen hierin zeker een rol spelen. En vragen moeten beantwoord worden. Maar sommige antwoorden doen op zijn minst de wenkbrauwen fronsen.

